

TARA NOASTRA
FOLIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COEA.

CUPRINSUL:

	Pag.
Imbunătățirea sorții țaranului în România	727
Grânare bisericești	729
Delasântioana: Scrisori către țărani	731
Pomăritul și foloasele lui	734
Alex. Țințariu: Ce să facem la iarnă?	736
Stuparul: Unelte de stupărit	738
Din popor	738
Știri	739
Bibliografie	740

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament. Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărănimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povește economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sânt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o cuvenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul: Pe un an 4 cor. Pe o jumătate de an 2 „ Pe trei luni 1 „ Pentru România . . . 6 Lei	REDACTOR: OCTAVIAN GOGA	Redacția și administrația: Sibiu (Nagyszeben) Str. morii, 6.
---	--	---

IMBUNĂTĂȚIREA SORTII ȚĂRANULUI ÎN ROMÂNIA.

În urma legii rurale române din 1864 a cărei notă caracteristică este *prea puțin pământ de hrană pentru sătenii împroprietăriți și frustrarea lor de pășune și pădure*, iar de altă parte în urma exploatării abuzive a *muncii țăranului*, cum și a prea puținei atențiuni pe care cercurile competente a dat-o plângerilor și protestelor făcute contra acestei stări de lucruri, — soarta țăranului din România ajunsese de nesuferit și a provocat regretabilele turburări din Martie trecut.

În fața acestui rău, din nefericire, adânc înrădăcinat, toți s'au trezit ca dintr'un vis urît, și-au tras sama și au pus la cale o serie de măsuri de sanare. *Chestiunea agrară* nu mai putea să rămână în condițiile de până acum.

Deja în 12 Martie trecut li s'a pus în vedere țăranilor de însuș Regele o serie întreagă de reforme economice și s'a ales o *comisiune parlamentară* care să studieze proiectele de lege ce guvernul avea să prezinte la timpul său.

În zilele trecute, după studii temeinice și amănunțite făcute în timp de peste o jumătate de an, guvernul liberal a prezentat numitei comisii alcătuită din valoroși membri ai parlamentului următoarele 14 proiecte de legi:

1. *Învoelile agricole*; 2. *Casa rurală*; 3. *Monopolul cârciumelor*; 4. *Asociațiile țărănești*; 5. *Judecătorii de ocol*;
6. *Contra trusturilor*; 7. *Arândarea moșiilor la țărani*;
8. *Asupra moștenirilor țărănești*; 9. *Birourile de muncă*

agricolă; 10. Indemnizarea proprietarilor păgubiți pe vremea răscoalelor; 11. Reforma jandarmeriei rurale; 12. Reforma administrației la sate; 13. Asupra terenurilor petrolifere; 14. Înființarea ministerului de agricultură.

Primul proiect despre *Învoelile agricole* tocmai este în desbaterea comisiei. El cuprinde următoarele capitole:

1. *Învoelile agricole*; 2. *Arendarea de pământuri*; 3. *Izlazul comunal și pășunatul*; 4. *Muncile agricole*; 5. *Dispoziții generale*; 6. *Procedura*, — toate constătoare din 105 paragrafi.

În acest proiect se cuprind principalele soluții pentru rezolvarea *chestiunii agrare*, care preocupă țara întregă.

Acest proiect intenționează a introduce în mod obligator în raporturile de azi dintre proprietari sau arendași și țărani următoarele cinci modificări însemnate:

1. A căutat să simplifice învoelile azi existente, determinând cu precizie obligațiunile și drepturile fiecărei părți și împedcând cu desăvârșire învoelile, cari erau din cale afară asupritoare pentru țărani;

2. Pentru a stărpî abuzurile ce se făceau, a stabilit ca arendările de pământ și muncile să fie supuse unui maximum și minimum de prețuri;

3. A luat măsurile convenite ca să asigure fiecărei comune un izlaz comunal, pentru a da țăranilor o libertate mai mare în facerea învoelilor cu proprietarii sau arendașii și pentru a le înlesni locuitorilor să țină vitele trebuincioase gospodăriei lor și vaci de lapte;

4. A prevăzut o serie de dispozițiuni pentru a înlătură abuzurile ce se făceau cu măsurătoarea falză, nedijmuirea și nerăfuiala la timp, cum și pentru a introduce îmbunătățiri în felul de cultură al țăranilor.

5. A luat toate măsurile convenite pentruca să execute aceste dispozițiuni legale și pentruca, în caz de neexecutare a contractului, atât țăranul să poată obține dreptate, cât și proprietarul să nu fie amenințat în interesele lui.

Pecum vedem și numai din această schițare generală, fiecare din punctele acestui proiect de lege corespunde unor mari nevoi de toți cunoscute și recu-

noscute, și ele sunt menite a îmbunătăți în mod simțitor soarta țaranului.

Și dacă, în legătură cu acest proiect de lege, celelalte 13 proiecte prezentate de guvern, vor deveni și ele lege, este sigur că multe din relele trecutului se vor înlătură, și o eră nouă, era de înfrățire între diferitele clase și de bunăstare generală se va introduce pretutindeni. Îndeosebi țaranul, talpa țării, se va ridica la o stare mai bună și mai fericită, care cu tot dreptul o merită.

GRÂNARE BISERICESTI.

Afacerea grânelor bisericesti a fost adeseori discutată în foile noastre. În unele foi s'au publicat și proiecte de statute în acest scop.

Acum s'a reluat de nou firul discuțiilor în scopul înființării de fonduri bisericesti, după ce trebuințele sunt foarte mari și ele cresc din an în an, iar bisericile și școlile sunt sărace, multe din ele neavând nici un fel de avere.

Și, Doamne, ce n'am fi putut face până acum? Pentru că nu e comună cât de mică și de săracă, care să nu fi putut aduna din prisosurile locuitorilor fonduri mai mari sau mai mici după împrejurări.

Țaranul nostru dă bucuros și mai cu seamă pentru biserică, deoarece credincios și înzestrat cu multe însușiri nobile fiind, vede în fapta sa o lucrare bună, îndeosebi pentru mântuirea sufletului său. Dacă nu lipsește persoana, care să știe îndupleca inimile, este cu neputință să se găsească comune în care nu s'ar putea aduna averi pe seama bisericii. Așa a fost în trecut, așa e în timpul de față.

Cât de bine ar prinde bisericilor noastre dacă fiecare din ele ar dispune, după împrejurări, de câte un fond de mai multe sau mai puține mii. Câte greutăți și câte nevoi s'ar putea întimplina acum și în viitor prin aceste averi. Ar fi ajutată biserica, ar fi ajutată școala și ar putea fi ajutat însuș poporul în împrejurări grele. Ar fi unde să se pună mâna când lipsa bate la ușă.

Ei, dar în trecut am stat cu mâinile în sân, și fonduri ori grânare bisericești nu am înființat și nu avem. Fi-va oare tot așa și în viitor?

Să sperăm că bunul simț și împrejurările în cari trăim ne vor îndrumă pe calea cea bună, ne vom pune pe lucru în toate comunele înzestrând bisericile cu averi și astfel le vom asigura viitorul.

Ca dovadă că se poate lucra cu spor în această direcțiune, fie-ne de învățătură pilda ce ni-o dă parohia gr.-cat. din Doștat, comitatul Albei inferioare.

Din inițiativa și la îndemnul preotului local, dl *Ioan Albon*, înainte cu 9 ani se înființează în parohie un *grânar bisericesc*, ale cărui statute au fost aprobate de consistor.¹⁾

Dela membrii grânarului se adună an de an în sumă rotundă cam 180 feldere de bucate.

Cu banii primiți pentru bucatele întrate ca taxe, — în primii trei ani, toamna, se cumpăraseră alte bucate cu preț ieftin, iar prin luna lui Maiu se împărțiau pe așteptare, până prin Noemvrie, membrilor mai lipsiți cu prețul cum se vindeau bucatele în piața cea mai apropiată, a orașului Mercurea.

Alte izvoară de venit ce s'au creat pe seama grânarului sunt următoarele:

S'a schimbat destinația unui obicei numit «*iertare*». Anume la mormânt, cu prilejul îngropăciunilor, se da fiecărui om câte un crucer sub titlul de «*iertare*». Acești cruceri dela înființarea grânarului se plătesc în cassa aceluia.

În loc de *vinul de paos* s'a introdus plățirea aceluia paos cu 1—2 cruceri de o liturghie de prescuri. Din aceste două poziții întră la an un venit de 80—100 coroane.

La comassarea hotarului, săvârșită în 1900, s'a dat o progadie nouă de 1½ jug., al cărei venit anual de 50—60 cor. întră de asemenea în cassa grânarului.

Din transacția unui teritor bisericesc s'a mijlocit un preț de 3600 cor., care a intrat și el în cassa grânarului.

¹⁾ Statutele le vom publică în numărul viitor al foii.

Din aceste mijloace și pe lângă o manipulație conștientă, purtată în cei dintâi trei ani gratuit, iar de atunci încoace pe lângă o mică remunerație socotită în procente și anume 4% dela bucate și 2% dela bani (nu și dela sumele depuse la bănci), — grânarul din Doștat s'a ridicat în timp de 8 ani de viață la suma de 10,155 coroane.

Nu ne îndoim de loc, că ce s'a putut face în Doștat, se poate face pretutindeni în comunele noastre.

Preoțimea noastră are de împlinit și în această direcție o datorință foarte însemnată, punând la cale adunarea de mijloace pentru asigurarea viitorului bisericii și al școlii.

De aceea recomandăm tuturor să stăruie cu trup și suflet în această direcție mult promițătoare, dar aproape nesocotită până acum.

Inființați grânare bisericești!

SCRISORI CĂTRA ȚARANI.

VII.

Bade Șofroane!

Te miri că de ce nu suntem și noi Românii așa de bogați ca, de pildă, vecinii noștri Sași.

Da eu încă mă mir de Dta că te mai miri, când trăiești cu ei de-atâta vreme, și nu ți-a trecut prin minte să-ți zici: „Măi Șofroane, ia să te mai uiți și 'mprejur de tine, să mai vezi cum fac și alții de le merge bine; că de-i lucră tot numai de capul tău, așa cum te-ai pomenit din bătrâni, greu ti-i vedeă cu vacă grasă 'n grajd și cu jântiță 'n oala de pe poliță“.

Că de te uitai, nu mă mai întrebai pe mine.

Trebuie să știi, bade Șofroane, că numai aia-i vieată, numai atunci trăim în lumea asta, când muncim, când ne batem capul, când suntem cu ochii 'n toate părțile; că atunci nu numai că trăim și ne mișcăm noi, oamenii, dar trăiește și se mișcă toată mașinăria din noi, pe care ne-a dat-o Dzeu, nu ca s'o lăsăm să ruginească, ci ca s'o facem să umble cu socoteală spre folosul nostru și spre împlinirea poruncii dumnezeiești, care zice: „întru sudoarea feței tale să-ți câștigi pâinea cea de toate zilele“.

Da n'ai băgat dta de seamă, că dacă te miști mereu, dacă lucrul regulat, zi cu zi, par'că te simți mai ușor, mai sprinten,

mai vioiu; și când stai locului, fără să faci vr'o treabă, două trei zile, par'că te simți mai gros, mai molatec, mai nătâng, și te doare spetele, și te junghie prin coaste și ți capul zăpăcit, și par'că ai tot zăceă, așa ți de greu în toate oasele?

De unde vine asta?...

De-acolo, că timpul care-l petreci în nelucrare nu este o odihnă, cum zic unii, ci este un început de burhăneală, — un început de ruginire a mașinării ce-o avem în noi. Căci, să nu crezi la ceice-ți zic, că omul care nu lucră trăiește mai bine și e mai fericit.

Doamne ferește!

Omul acela îi cel mai nefericit din lumea asta, îi vrednic să-i plângi de milă. Că de bate vântul și nu-i îmbrăcat gros se răcește, de ridică o buturugă de jos, îl doare două zile mânilor, de stă plecat pe vine câteva minute, începe să trâmure din picioare ca o babă și, dacă ți ai prinde mintea să-l iai la fugă, apoi, de-l alergi 20—30 de pași, cade grămadă ca un snop, că i-se înădușe răsufarea, și de i cârpl o palmă, să risipe ca o păpușe de zăpadă.

Apoi aia-i fericire?... Ba zău că nu!...

Numai munca dă putere trupului, numai munca întărește vinele omului, numai munca înviează și învioșează pe om și-l face să ajungă sută de ani! Dar, se înțelege, munca cu socoteală, cu rânduială; da nu cum facem noi, Românii, că 'ntr'o zi doborim lumea, și apoi, când ne prinde lenea, suntem ca plumbul.

Vezi, bade Șofroane, aici stă cheia, și a sănătății și a vi-guroșiei, și a veseliei, și a bunăstării noastre.

Sasu, dacă-l iai pe deasupra, nu-i mai iute la lucru ca noi, că de te pui la coasă, la sapă, la secere cu el, îi dai douăzeci de pași înainte și tot îl ajungi.

Dar Sasul lucră cu cap în toate alea și de aceea el iasă mai bine la socoteală

*

Noi avem vr'o 30 de sărbători bisericești pe an, dintre cari o bună parte cad pe timpul de vară, pe timpul lucrului. Apoi mai avem iarna, care încă ține uneori trei luni implinite, avem apoi Pălia, Mărina și câte alte multe sărbători inchipuite, în cari Românul nu ți-ar înjugă boii pentru lumea asta. Să mai socotim acum că vin vremuri nepotrivite pentru cosit, pentru sămănat, etc. așa că noi pierdem mai mult de o jumătate de an în nelucrare. Apoi când ne 'neumetrim, apoi când jeluim, apoi când umblăm

pe la târguri și pe la avocat ... Atâta vreme pierdută, care adunată la olalaltă, face mii și mii de sute.

Și tot ne mai mirăm că ne merge rău!

Timpul, bade Șofroane, în ziua de astăzi trebuie bine folosit! Asta 'i meșteșugul cel mai mare la un plugar cuminte!

Când toacă popa la biserică, atunci da, se cuvine, să mergem și să ne închinăm Domnului măririi, dar după ce-am gătat cu 'nchinatul să nu ne abatem pela crășma jidovului, să nu ne pierdem vremea pe scaunele lui unsuroase, ci să venim acasă, să stăm la masă cu copilașii noștri și să ne bucurăm cu toții de ziua domnului pe care o prăznuim. Și, după ce i-am dat trupului hrană îndestulitoare, apoi să ne mai gândim și la spiritul nostru (la duhul din noi), să luăm o carte plină de povețe, care ne învață și ne povățuiește cum să ne întocmim gospodăria și nu numai să cetim, dar să și băgăm în cap ce cetim, și nu numai să băgăm în cap, *dar să și facem aceea ce-am băgat în cap*. Că de-om face așa, apoi pe când odihnește trupul va lucra mintea, și astfel, noi niciodată n'om fi în nelucrare; că trebuie și minții să i-se dea vreme de lucru, de nu să tâmpește, și mintea numai atunci lucră în tihnă când se odihnește trupul. Că, să știi, bade Șofroane, că numai atunci 'i omul om, când știe să impace aceste două trebuinți, adecă *munca cu mintea!* Pentrucă acolo, unde nu poate birui puterea, ajută mintea și așa nici odată nu rămâi cu caru 'n drum.

Și apoi, ce-i mai limpede ca asta, *că de vrei să ai minte trebuie să-i dai și ei vreme de lucrare*, să n'o lași să amortească, să se tâmpească.

Și asta o poate face omul, numai în sărbători, când își odihnește trupul.

Inseamnă-ți dar bine, bade Șofroane, ce-ți spun acum: *Nu vă lăsați nici odată în nelucrare*; — afară de odihna de noaptea — să potriviți așa, ca atunci când se odihnește trupul, să vă îmbogățiți mintea, ca să nu se rupă nici când firul care mișcă mașinăria omului, ca să nu lăncezească în trupul vostru nici un șurub orânduit să vă susțină vieța; și din contră, această mașină să umble regulat ca ceasul că numai atunci trăiți în lume.

Și lăsați pe Pălia și pe Mărina și pe celelalte sărbători închipuite, cari numai sărăcie în casă vă aduc. Că omu-i aceia ce i mintea, și dacă n'o fi la om minte, apoi ăla nu-i om.

Folosiți deci sărbătorile întru mărirea lui Dzeu și întru îmbogățirea minții, — dar numai adevăratele sărbători, — și atunci nu vă veți mai plânge că vă umblă rău. Căci atunci veți ajunge

la înțelepciunea vecinilor Sași! Și vacile or fi mai grase, și-or da lapte mai mult și polița va fi plină cu jântiță.

Să dea Dzeu să mă fi priceput, bade Șofroane, și să faci cum fac vecinii Sași, cari n'au făr' vr'o câteva sărbători și și pe acelea le petrec cu îndeletniciri folositoare, c'apoi va fi bine de casa dtale, că a învățat dela alții ce-i bine, *ii semn de înțelepciune*, bade Șofroane!

Dar am mai multe să-ți scriu, de aceea acum, te rog să trimiți pe Nițu la mine să-i dau cărțile ce i-am cumpărat, c'apoi oiu vedeă încătrău il poartă firea.

Și rămân al Dtale doritor de bine.

Delasântioana.

POMĂRITUL ȘI FOLOASELE LUI.

(Continuare).

Zisei mai sus, că și materialul întrebuințat adecă pomișorul trebuie să fie tinăr și în putere. Un pom slab ori îmbătrânit, nici chiar în dar să nu'l primești. Pentru că numai năcaz și trudă zadarnică îți va aduce.

Dar apoi nu-i destul nici cu atâta dacă pomul e în sine bun și plantat bine, ci el trebuie și mai departe bine îngrijit, ca să capete o coroană în care razele soarelui și umezeala, cari sunt atât de priincioase pentru poame — să poată străbate fără nici o pedecă.

Coroană corespunzătoare este aceea, unde trunchiul se întinde drept până în vârful pomului, ca la brad. Apoi din trunchiul acesta se respiră în toate părțile potrivit *cracele*; iar acestea sunt frumos chindisite cu *rămurele*, cari apoi aduc poamele cele plăcute.

Pentruca însă omul să poată fi încredințat, că ostenelele și cheltuielile lui cu plantarea pomilor n'au fost zadarnice și că abună samă ostenelele lui vor fi răsplătite cu poame și roade îmbelșugate, se mai cere ca să-și aleagă bine soiul poamelor plantate și locul unde-și așază pomii. Pentrucă sunt soiuri de pomi foarte roditori și sunt iarăș puțin roditori, ori chiar neroditori. Ba chiar aceiași pomii într'un loc bun și pentru ei priincios, vor da poame frumoase și bune, într'alt loc necorăspunzător însă nu vor da poame deloc, ori apoi numai poame netrebnice. Astfel spre ex.: mărul nostru pătul, cunoscut preste tot de delicat și frumos, sus pe dealuri și unde îi lipsește umezala, nu va da poame mai cum să cade. Și și dacă va face în cursul verei poame cât de cât frumoase, toamna pe secetă toate cad și astfel economul nostru la sfârșitul toamnei se va pomeni cu așteptările-i zădărnice; pe când acelaș pom dacă eră plantat în vale la adăpost și unde nu-i lipseă umezala trebuincioasă pentru creșterea poamelor sale, dă o sumedenie de poame bune.

Aci a fost vorba de un anumit soi de pomi. Dar și mai alegătoare a locului unde vor să fie plantate, sunt feluritele soiuri de pomi. Astfel s. ex.: cireșilor, vișinilor și chiar și perșilor le place să fie sădiți sus pe colinele dealurilor, pecând merilor și mai ales perilor, cari străbat afund în pământ cu rădăcinile lor, le place mai bine pământul gras în vale. Unii pomi țin bine poamele lor, alții le lapădă la cea mai ușoară adiere de vânt. De aceea pomii numiți mai în urmă, sădiți în locuri bătute adeseori de vânt, nu vor aduce nici un venit, pentru că poamele lor fără vreme vor fi doborâte de vânt și astfel toamna în loc de recoltă bogată ne vom pomeni cu pomi despoiați chiar și de frunză.

După toate acestea îmi veți răspunde: așadară nu e adevărat că mai tot pământul e bun pentru a cultiva pomul pe dânsul?

Ba da! Numai cât pământul nepotrivit dela fire omul trebuie să-l pregătească și să-l îmbunătățească. Mai departe fiecare pom să-l așeze acolo unde se potrivește. Sunt spre ex.: meri, cari rabdă și vânt și secetă, pecând alții numai în cel mai bun pământ și pre lângă cea mai bună grijă se pot cultiva. Asemenea și perii și alte feluri de pomi. Mai departe pe locuri deloase și bătute de vânt, să nu se planteze pomi mari, cu coroane respirate în văzduh; ci pomi mici acărora coroane nu se ridică mult peste suprafața pământului.

Ei bine de unde să știe omul, cărui pom unde îi place și care rabdă și la vânturi și la frig?

Asta numai din pățania altora, din experiență poate omul să o învețe, dacă nu cunoaște diferitele soiuri și însușirile lor. — Mai bine, caută împrejur și unde vezi poame bune și frumoase, înseamnă-ți soiul lor și locul pe care stau și apoi plantează și tu același soi și pe astfel de loc.

Una însă trebuie bine să-ți însemnezi! Dacă plantezi mult pom și vrei să faci negustorie cu poamele, atunci *nu plantă soiuri multe, ci cât numai se poate de puține și soiuri îndatinate în părțile unde locuiești tu*. Pentru că adevăratul neguțător adună tot numai un soi sau două soiuri de poame, care știe el că se caută acolo, unde le duce spre vânzare.

În ziua de azi nu mai este greu să se știe, cari soiuri se potrivesc și se caută într'un anumit corn de țară. Căci mai toate comitatele au statorit anume soiurile de poame cari izbutesc în pământul lor. Deci omul de acele soiuri să se țină, mai ales dacă produce poame pentru vânzare. Pentru că neguțătorul care vine să le cumpere, știe că aci astfel de soiuri de poame se capătă și tocmai de aceea vine, pentru că vrea să cumpere soiurile îndatinate în acel loc.

Pe lângă toate îngrijirile de mai sus, vin pedeci destule cari pot să primejduiască recolta (roada) poamelor, dacă omul stă cu mâinile în sân și nu le dă pomilor sprijinul trebuincios. Astfel de piedeci sunt — ca să nu intrăm în amărunte — gândacii de mai,

omidele și seceta. — Gândacii și omidele trebuie să se curețe de timpuriu ca să nu mănânce frunza și să slăbească astfel pomii. Iar în timp de secetă, să se dea pomilor apă; dar stătută și turnată prin găuri făcute anume spre acest sfârșit până la rădăcinile lor. Câte patru, cinci ferii de apă de un pom, fac minuni în dezvoltarea lui și a poamelor; mai ales dacă se repetază udarea asta în timp de secetă, tot la două săptămâni, de mai multeori.

Mulți nu se pot hotări să-și întocmească un pomet și din pricina, că se tem că vor muri înainte de a putea gusta din roadele ostenelelor lor. Și e adevărat că pomii numai la vârstă de 15—20 de ani ajung să ne imbucure pe deplin cu roadele lor. Dar este leac și în contra acestui rău. Anume sunt soiuri de pomi, cum s. p. „Parmenul de aur“ — mărcunoscut, așa cred, în toate părțile care aduce roade mult mai curând și mai în toți anii. Omul deci își alege o parte de pomi de aceia cari, dau mai de timpuriu roade. Și mai curând își ajunge cineva scopul, de a avea poame în scurt timp, dacă plantează pomi mici, pomi ca tufe. Aceasta se face astfel, că tot între doi pomi mari se pune unul mic, pitic. Aceștia dau poame, până se desvoltă pomii cei mari, atunci pomii pitici se trec, deci se delătură și pomii mari rămân apoi în depărtarea cuvenită.

Un foarte bun mijloc de a ajunge curând la poame multe și bune este, *altoitul pomilor în coroană*. Un pom mare și sănătos, care nu-i altoit de loc, ori care nu ne dă poame cum vrem noi, îl altoim sus în coroană cu mlădițe dela un pom ce dă poame după placul nostru. Și în 2—3 ani avem poamele ce le-am dorit, pe când dacă plantăm un pom tinăr, trebuie poate să așteptăm zeci de ani. — Altoitul în coroană se face mai bine în crepătură, sau sub coaje și se altoiesc dintr'una toate cracele pomului, cari nu sunt mai groase decât mâna. Mlădițele ce dau din cracele altoite, sub altoitură, e bine să nu se curețe până toamna, pentru că sunt de ajutor pomului. (Va urma).

CE SĂ FACEM LA IARNĂ?

Se apropie iarna. Țăranul român a săvârșit cu lucratul pământului: a cules cucuruzul, a sămănat grâul, a ogorit ceva și și-a așezat plugul și grapa sub șopron, ca apoi la primăvară, când vine vremea sămănatului de cucuruz, orz, ovăs sau mohor, de nou să înceapă munca grea și ostănitoare.

Proape nouă luni de zile, din primăvară până la sfârșitul toamnei, deci cea mai mare parte a anului, țăranul român năncetat a muncit; a muncit priu frig, ploaie și căldură dogoritoare; a muncit din zori de zi până târziu noaptea, ca să câștige o bucată de pâine pentru familia sa, și ca din rodul crunt al muncii sale, să își îplinească datorințele de cetățean al țării, să plătească multele lucruri și dări, cari din zi în zi sunt mai mari, mai grele.

Numai iarna odihnește țaranul român, când de pe fruntea lui arsă de soare se usucă stropii de sudoare, a căror izvor vreme de opt luni nici odată nu a secat.

E bine deci, să ne întrebăm, ce face țaranul român iarna, cum întrebuințează el vremea aceasta, când nu poate munci la holdă?

Durere, răspunsul nu e măgulitor nici pentru țaranul român, nici pentru neamul nostru românesc, pentru a cărui înaintare și întărire pe toate căile, cu toții, țărani și surtucari, săraci și avuți, tineri și bătrâni, avem mare și sfântă datorință să luptăm.

Țaranul român adevărat, vremea iernei o petrece în așa chip, că din aceasta nici el, dar nici neamul său nu are nici o haznă, nici un folos, căci unul șade ziua întreagă acasă lângă cuptor; altul merge la un colț de uliță și vorbește acolo, de cele mai multe ori lucruri netrebnice, iar al treilea, merge la crăsmă unde nu numai că își prăpădește bănișorii câștigați cu muncă grea, ci își mai inveninează oasele cu spirtul crășmarului.

Aceste sunt deprinderi rele și păgubitoare, din care pricină trebuie să le sfârșim din rădăcină.

Vremea iernei se poate întrebuința și altcum; se poate întrebuința așa, ca să avem haznă și folos din aceasta, să câștigăm vre-un ban și să învățăm ceva.

Să introducem în toate casele românești industria de casă, care e un mare izvor de câștig. Anul întreg cumpărăm, de multe ori cu bani grei, astfel de lucruri, pe cari și noi le-am putea face sau găti.

Tot astfel să-i învățăm cu obiceiul cetitului, ceea ce încă își are însemnătatea sa nemăsurată.

Din nici o casă să nu lipsească cel puțin o foaie românească, și tot astfel cărțile românești, pe cari în serbători și în serile lungi de iarnă să le cetim din literă în literă.

Să ne uităm numai la acele neamuri, care cu toată plăcerea și dragostea au îmbrățișat cetirea, și vom vedea, că ele ne-au întrecut în foarte multe privințe, vom vedea apoi că sarcina vieții lor e cu mult mai ușoară decât a noastră, deși noi muncim mai din greu decât ele.

Oare ce e mai frumos și creștinesc: să cetim o carte, să zicem, o carte care ne vorbește de faptele mărețe și vitejești ale strămoșilor noștri, sau o carte cu povețe, cu învățături economice, ori să mergem la crăsmă, și acolo, după ce rachiul gătit din apă și spirt ne-a amețit, după ce deci ne-am pierdut mintea, judecata bună, — pentru lucruri de nimic, pentru lucruri copilărești, ne încăerăm la sfadă, urmată de bătae și de foarte multeori sfârșită cu omor, cu vărsarea sângelui fratelui nostru? Urmările le cunoaștem: temniță cu anii de zile sau pe viață; prăpădirea moșioarei strămoșești și băta de cerșitor în mâna copiilor noștri!

Oricine vede că așa nu e bine. Deci trebuie să ne întoarcem de pe aceste căi rătăcite.

„Voește și vei putea“ zice un proverb cuminte din bătrâni.
Sus să avem deci inimile!

Alex. Țințariu.

UNELTE DE STUPĂRIT.

Intrând într'o magazie, unde se vând unelte de stupărit avem prilej de a vedea sumedenie de astfel de lucruri, fiind totodată ispitiți a cumpăra adesea și de cele netrebnice. Tot asemenea se întâmplă luând amână un catalog pentru obiecte de stupărit. Și totuș numărul uneltelor de neapărată trebuință este foarte mic.

Anume:

1. Obrăzarul, o sculă neapărată în stupăritul rațional.
2. Mănușile din pânză cu gumă.
3. Cleștele.
4. Cuțitul cu două tăișe pentru desgolirea celulelor.
5. Curățitorul în formă de dirg pentru curățirea albinelor moarte, a rămășițelor de faguri ș. a. de pe fundul coșnițelor.
6. Cuțitul pentru rătezarea fagurilor în coșnițele de nuiete.
7. Cușculița din sîrmă (drot) pentru deschilirea matcei.
8. Mașina pentru încheierea părcanelor.
9. Mașina de așezat fagurii măiestriți în părcane.
10. Coșnița, cu care ne folosim la facerea rindului bun în toate coșnițele mobile, așezând în ea ramele scoase din alte coșnițe. Ea are forma și mărimea celorlalte coșnițe și ușe; iar în lăuntru lățișori pentru trei rinduri de rame. Ii lipsește urdinișul, polița și fereștrile și e din scânduri subțiri, ca să fie ușoară.

Aceste unelte sunt ieftine și le poate cumpăra fiecare stupar. Dacă cere sfatul unui stupar pricepător, cu atât mai bine.

Unde sunt tovarășii economice, se pot cumpăra cu înlesnire următoarele unelte, iar unde nu sunt să se însoțească mai mulți stupari pentru a le cumpăra împreună, și anume:

1. Mașina pentru facerea fagurilor măiestriți.
2. Mașina de scos mierea.
3. Oala pentru scoaterea cerei din faguri.

Stuparul.

DIN POPOR.

Uitându-mă pe deluț,
Mi să fac ochii bănuți
Pentru tine mândruluț.
Uitându-mă pe luncuță,
Mi să fac ochii duteuță
Pentru tine mândruluță.

Drăguciorii din alt sat,
Ca pita (pânea) de cumpărat.
Când o cumperi
Te bucuri,
Când o măneci
Nu te saturi.

ȘTIRI.

Redactorul foii noastre, dat în judecată pentru articolul „*Poveste de jale*“ din Nr. 4 al „*Țării noastre*“, s'a apărat ~~singur la pertractarea de Marti în 12 l. c.~~ ținută în fața Curții cu jurați din Cluj. Jurații au adus verdict de *achitare*, confirmat și din partea ~~tribunalului.~~

Concurse. „*Asociațiunea*“ dă pe an. școl. 1907/8 o bursă de K 300— din „*Fundațiunea I. Petran*“ pentru un student de naționalitate rom. care urmează la una din facultățile universității din Cluj. Cererile se vor înainta comitetului central al Asociațiunii, Sibiu, până la 15 Dec. st. n. a. c. Cererile vor fi însoțite de a) Certificat de botez; b) Certificat de studiu; c) Index în original sau copie legalizată. Cel împărțășit de bursă va fi obligat a lua parte la masa studenților academici din Cluj. — Tot „*Asociațiunea*“ dă pe an. școl. 1907/8 o bursă în sumă de K 200— din „*Fundațiunea George Boieriu din Vad*“ unui elev care urmează la vre-una dintre școalele medii din patrie. Vor fi preferiți cei înrudiți cu fondatorul. Terminul concursului este 15 Dec. st. n. a. c. Cererile vor fi însoțite de: a) Certificat de botez; b) Certificat pe an. școl. 1906/7; c) Certificat de paupertate; d) Actele cari dovedesc înrudirea cu fericitul fondator.

Fă bine neamului tău! Ca să se înmulțească clasa industrișilor și între Români, redacțiunea foii „*Meseriașul*“ din Lugoj mijlocește gratis plasarea de băieți la meseriașii noștri, cari caută și întreabă tot mai mult după băieți, învățăcei (șegârți, inși) la această redacțiune. La tăria neamului zidește tot natul, care ajută clasa aceasta. Redacțiunea foii „*Meseriașul*“ roagă deci pe tot iubitorul de neam Român să-i caute și să-i ceară intrenvenire pentru așezarea de atari băieți, căci ar avea totdeauna unde.

Preoților și învățătorilor mai săraci le-ar da foaia chiar pe jumătate prețul (pe 1 fl. 20 cr.) numai ca să-i angajeze la acuirea de băieți pentru cariera industrială.

Adresa: redacțiunea foii „*Meseriașul*“, Lugoj.

Din cercul meseriașilor noștri. În ședința literară a IX-a a „*Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu*“, dl prezident V. Tordășianu a făcut comunicarea că dl *Ioan Apolzan*, lucrător tipograf în stabilimentul de arte grafice Jos. Drotleff din Sibiu, a făcut un laudabil început pentru literatura noastră industrială. Dl Apolzan

adecă a dăruit reuniunii lucrarea sa intitulată: „*Numirile uneltelor de mână, întrebuițate la măsurit, bărdășit, modelărie, căruțarie, strungărie și sculptură*“, în limbile română, germană și maghiară, cu unele explicațiuni și o prefață.

Asociația agricultorilor ungari ținută zilele aceste a hotărît, între altele, să muncească și pe viitor pentru înființarea și înaintarea tovărășiilor.

Congresul al II-lea al agricultorilor din România ținut la București s'a ocupat de următoarele patru chestii: economie socială, învățământ agricol, cultura pământului și economia vitelor.

Reforma dărilor. La 22 Oct. a. c. ministrul ung. de finanțe a prezentat corpurilor legiuitoare următoarele 7 proiecte de legi privitoare la reforma dărilor:

1. Despre darea de venit.
2. Despre darea generală de câștig.
3. Despre rectificarea catastrului dării de pământ și stabilirea cheii acestei dări.
4. Despre darea asupra caselor.
5. Despre darea de câștig a întreprinderilor obligate la dare de samă publică.
6. Despre darea asupra capitalului și a rentei.
7. Despre manipularea prestațiunilor publice.

Societatea pentru fond de teatru își ține azi în 4/17 și mâine în 5/18 Noemvrie adunarea generală din an. crt. în *Cohalm*. Se va celebra cu această ocaziune *parastas solemn* în memoria neuitatului prezident *Iosif Vulcan* și, pe lângă ordinea de zi prevăzută în statute, se vor ceti *disertațiuni* și se va face *alegerea comitetului* pe un nou period de 3 ani. Dorim adunării cel mai deplin succes.

Bibliografie.

A apărut: „*Alcoolismul*“, o broșură foarte instructivă, de domnia *Dr. Isidor Marcu*, canonic mitropolitan și *Stefan Roșianu*, spiritual și profesor în Blaj. Broșura se extinde pe 161 pag., studiază amănunțit și temeinic patima alcoolismului mult răspândită în poporul nostru și arată mijloacele pentru combaterea acestei patimi. O recomandăm tuturor, îndeosebi preoților și învățătorilor noștri, ca o carte de mare folos. Se poate procura dela Tipografia seminarului arhidiecezan din Blaj cu prețul de 1 cor. + 20 fil. porto.